

“Als er bij ERGO iets afwijkends wordt geconstateerd, vind ik het fijn om te weten”

In de studio van Nuho Reclame aan de Titaniumstraat in Rotterdam vertelt eigenaar Arthur van Schoonhoven (50) wat zijn motivatie is om aan het ERGO-onderzoek deel te nemen.

“Ik sport fanatiek; ik loop marathons plus, dat is bijvoorbeeld 100 kilometer. En het trailrunnen heb ik helemaal ontdekt. Als je op de weg loopt hoef je alleen maar de weg te volgen, terwijl je bij trailrunning je eigen route kunt bepalen. Dat vergt een ander soort training, op oneffen terrein. Hier train ik veel voor en ik ben me dus heel bewust van mijn lijf en gezondheid.

Ook het werk hier is fysiek vaak zwaar. Wij zijn een full service center voor het ontwerpen, produceren en installeren van reclame- en promotiemateriaal. Je ziet het hier in de werkplaats al; we sjouwen heel wat af met enorme lichtbakken. Vorige maand heb ik nog mijn ribben gebroken doordat ik in een ongemakkelijke houding lag. Mijn compagnon, Cees Limburg, doet overigens ook

mee aan het ERGO-onderzoek. Maar ik was er al mee bekend door mijn moeder en ex-schoonvader; zij zijn al jaren ERGO-deelnemer.

Zelf heb ik ‘ja’ gezegd omdat ik wil weten wat mijn fysieke en mentale status is. Als er bij ERGO iets afwijkends wordt geconstateerd, vind ik het fijn om te weten. Onlangs heb ik alle ERGO-onder-

zoeken op één dag gedaan. Dat was interessant en best intensief. Gek genoeg vond ik de longfunctietest het zwaarst, om met zoveel kracht te blazen. Het was een dagvullend programma, maar voor ieder onderzoek vond er een kort gesprekje plaats. Alles werd zo goed uitgelegd, dat vond ik prettig en professioneel. Ik was nieuwsgierig naar mijn bloedwaardes, want mijn ouders hebben allebei suikerziekte.

Ik heb dertien jaar in Ommoord gewoond en kreeg de ERGO-uitnodiging net op tijd. Vanwege mijn scheiding verhuis ik nu naar Capelle aan den IJssel. En toch mag ik mee blijven doen.”

Een nieuwe collega in het ERGO-team

In mei dit jaar werd het team van onderzoekers medewerkers op het ERGO-centrum uitgebreid met een nieuwe collega: Liesbeth Zerp (48). Liesbeth is onderdeel van het interviewteam en dat betekent dat zij (of een van de andere interviewers) de eerste persoon is met wie nieuwe ERGO-deelnemers live kennismaken.

“Dat klopt,” zegt Liesbeth. “Het eerste onderdeel van het ERGO-onderzoek bestaat uit een hele reeks vragen over gezondheid. Met mijn laptop kom ik dan bij de ERGO-deelnemers thuis, of ze komen naar het ERGO-centrum. In ongeveer anderhalf uur nemen we alle vragen door en de antwoorden voer ik direct in de computer in. Omdat het ERGO-onderzoek zo uitgebreid is, zijn de vragen die ik stel veelomvattend: over het hart, de longen, gewrichten, ogen, oren, de psychische gesteldheid, lever-

functie... en de ‘vrouwenvragen’ natuurlijk. Die gaan specifiek over bevallingen en overgangsklachten. Na het interview bied ik twee vragenlijsten aan, over beweging en voeding, die de ERGO-deelnemers zelf invullen en meenemen naar hun eerste afspraak op het ERGO-centrum. De onderzoeken vinden plaats in het ERGO-centrum, ongeveer twee tot vier weken na het interview.”

Hoe lang werk je al voor het Erasmus MC?
“Al 21 jaar! Ik ben ooit begonnen als medewerker in het beddenmagazijn/ patiëntenvervoer. Daarna heb ik ook op andere afdelingen gewerkt in het Erasmus MC, zoals de polikliniek MDL (maag, darm, lever) en de afdeling Hemodialyse. Daar heb ik ruim veertien jaar gewerkt, vooral in administratieve en secretariële functies. In die periode heb ik ook een aantal cursussen gedaan waaronder de opleiding tot doktersassistent. Na het behalen van mijn diploma heb ik nog een korte periode op de polikliniek Orthopedie gewerkt als doktersassistent.

Hoe bevalt deze baan bij ERGO?
“Ik voel me hier als een vis in het water. Ik ben namelijk een echt ‘mensens’; sociaal en ik probeer me altijd in anderen te verplaatsen. Het leukste aan deze functie vind ik dan ook dat ik bij de mensen thuis kom. En weet je wat zo frappant is? Dat elk interview anders is. Ondanks dat ik aan iedereen dezelfde vragen stel. Leuk hè?”

Wat kun je nog meer over jezelf vertellen?
“Ik heb drie kinderen en woon met de jongste twee en mijn vriend in Kralingen. Op mijn vrije dagen ga ik er lekker op uit: shoppen, bioscoop, hapje eten, darm, lever) en de afdeling Hemodialyse. Daar heb ik ruim veertien jaar gewerkt, vooral in administratieve en secretariële functies. In die periode heb ik ook een aantal cursussen gedaan waaronder de opleiding tot doktersassistent. Na het behalen van mijn diploma heb ik nog een korte periode op de polikliniek Orthopedie gewerkt als doktersassistent.

Nieuwe ontdekkingen over hart- en vaatziekten

Maarten Leening promoveerde op 28 juni 2016 op zijn onderzoek ‘Herkenning van personen met verhoogd risico op hart- en vaatziekten’. Hij volgde hiervoor ERGO-deelnemers die nog nooit hart- en vaatziekten hadden gehad en onderzocht welke deelnemers wel en welke deelnemers geen hart- en vaatziekten ontwikkelden in de loop van de tijd.

Maarten: “Omdat we zeer veel gegevens hadden over onder andere leefstijl, bloeddruk, cholesterol, nieuwere bloedwaardes en metingen van echo, MRI en CT, hebben we kunnen bepalen welke factoren van invloed zijn op het krijgen van hart- en vaatziekten. Een belangrijke conclusie van mijn onderzoek was dat de mate van verkalking van de kransslagaders, gemeten met een CT scanner, een sterke voorspeller is van hart- en vaatproblemen in de toekomst, in aanvulling op de al vele jaren bekende risicofactoren voor hart- en vaatziekten.

ker beroertes of hartfalen (verminderde pompfunctie van het hart) krijgen. Dat betekent bijvoorbeeld dat behandeling van verhoogde bloeddruk met name bij vrouwen extra aandacht verdient.

De strijd tegen hart- en vaatziekten is nog niet over. Er is nog veel te doen op dit gebied en ERGO bevat een schat aan unieke informatie die ons kan helpen preventie voor de komende generaties te optimaliseren.”

Verrassing voor mevrouw De Keizer

Een paar keer per jaar zetten we een ERGO-deelnemer in het zonnetje. Anneke Korving: “Mevrouw De Keizer was deze keer de gelukkige. Ze is pas een paar maanden geleden gestart met het deelnemen aan ERGO en mocht nu weer langskomen.” In het ERGO-centrum werd ze verrast en kreeg ze van Anneke Korving een mooie bos bloemen.

ERGO in het NIEUWS

De resultaten van het ERGO-onderzoek komen veel in de media. Hieronder vindt u een selectie van de publicaties in verschillende Nederlandse en buitenlandse media.

Beta-blockers could reduce the risk of COPD exacerbations
Persbericht van European Lung Foundation waarin resultaten van ERGO worden gepresenteerd
Sciencedaily.com en clinicaladvisor.com – 14 maart 2016

Verloop depressie voorspelt hoger risico op dementie
Publicatie Lancet Psychiatry
NOS.nl, Radio 1, Teletekst, The Times (UK), Radio Interview for BBC 5Live, websites in Engeland, India, China, Nieuw Zeeland en Japan – 30 april 2016

Blood pressure over time may better predict stroke death risk
Persbericht American Heart Association Hypertension
Internationale medische websites zoals: www.endocrinologyadvisor.com en www.medicaldaily.com – 9 mei 2016

Soja en rode klaver verminderen overgangsklachten
AD, Trouw, BNR, alle regionale kranten, Libelle, NU.nl, Avrotros.nl, internationale websites zoals Reuters en CNN – 27 juni 2016

Pre-stroke risk factors influence long-term future stroke, dementia risk
Persbericht Stroke
Internationale media zoals daily-mail.co.uk, foxnews, reuters, health.usnews.com – 27 juli 2016

Obesitas verkort leven van ouderen niet
Bericht n.a.v. publicatie Plos Medicine
NOS Journaal, Een Vandaag, RTL Nieuws, Hart van Nederland, Hollandse zaken, Volkskrant, AD, Reformatorisch Dagblad, Parool, alle regionale kranten, Linda, NOS Radio 1, Radio 538, BNR, Radio Rijnmond, Nieuws & Co, diverse Nederlandse en Vlaamse websites – 4 augustus 2016

Vroege menopauze verhoogt kans hartziekten
Persbericht JAMA Cardiology
Nu.nl, gezondheidsnet, gezondheid.be, medisch contact en diverse internationale gezondheidswebsites zoals Health Daily Digest en healthnewsline.net – 19 september 2016

Plotse lage bloeddruk geeft verhoogd risico op dementie
Publicatie Plos Medicine
AD, alle regionale kranten, Radio Flevoland, Nederlandse, Amerikaanse en Engelse websites – 12 oktober 2016

Colofon
ERGO Nieuws is een uitgave van het Erasmus MC, afdeling Epidemiologie en verschijnt twee keer per jaar.
ERGO Nieuws wordt gestuurd naar alle ERGO-deelnemers, medewerkers, huisartsen en woonzorgcentra.
www.ergo-onderzoek.nl

Oplage: 12.000
Hoofdreductie: Marije van den Bovenkamp, Schrijfzin.com
Eindredactie: Jan Heeringa, Erasmus MC
Redactieteam: Jolande Verkoost-van Heemst, Anneke Korving
Fotografie: Tom Pilzecker, tompilzecker.nl
Vormgeving: Pressure Line, Rotterdam
Drukwerk: Grafisch Kralingen

IN DIT NUMMER:
Videocapsule voor maag- en darmonderzoek
Jonge ERGO-deelnemers aan het woord
De pQCT-scanner voor botten en spieren
Nieuwe ontdekkingen over hart- en vaatziekten

ERGO verjongt

Stel, u woont in Ommoord en u bent ouder dan 40. U ontvangt van ons een uitnodiging om deel te nemen aan het ERGO-onderzoek. Wat is uw reactie? Ik ben heel benieuwd. We hopen natuurlijk dat u mee wilt doen.

Ik begrijp dat wel; als veertiger bent u vaak nog (meer dan) fulltime aan het werk, heeft u opgroeiende kinderen en tijdrovende hobby's. Ook is er onder de veertigers minder bekend over het ERGO-onderzoek, tenzij uw ouders al meedoen.

Gelukkig kost deelname aan ERGO weinig van uw kostbare tijd, namelijk maar één tot twee dagen in de vier jaar. En er valt nog zoveel te onderzoeken! Vanuit mijn eigen vakgebied bijvoorbeeld, psychiatrie, wil ik nog meer weten over slaapproblemen, psychische ziekten, eenzaamheid en rouw. Is het de gezondheid die maakt dat u depressief wordt, of andersom? Die vraag kan ik dankzij de jongere deelnemers veel beter beantwoorden in de toekomst.

In deze nieuwsbrief vertellen verschillende veertigers over hun beweegredenen om deel te nemen en hoe ze de onderzoeken en testjes in het ERGO-centrum hebben ervaren. “Waarom zou je niet meedoen aan ERGO?” zei een van de nieuwe deelnemers.

Ik wens u een gezonde winter, veel leesplezier en een warm welkom in het ERGO-onderzoekscapitaal aan de Briandplaats.

Professor dr. Henning Tiemeier

ERGOnieuws

www.ergo-onderzoek.nl Nummer 19, najaar 2016

Nieuw bij ERGO: Videocapsule voor maag- en darmonderzoek

Dat ERGO voorloper is in wetenschappelijk onderzoek was al bekend. Zo zijn er al heel veel indicatoren en voorlopers van ziekten ontdekt dankzij dit internationaal bekende bevolkingsonderzoek. Echter, in de medische wereld weet men nog weinig over het ontstaan van maag- en darmziekten. MDL-arts Manon Spaander en arts-onderzoeker Fanny Vuik vertellen over het nieuwe darmonderzoek bij ERGO.

Als MDL-arts (maag, darm en lever) ziet Manon Spaander in het Erasmus MC vaak patiënten die ziek zijn, die iets mankeren en daarvoor worden behandeld. “Het zijn meestal belastende onderzoeken die wij doen, de endoscopieën. We gaan dan met een dunne slang via een lichaamsopening (mond of anus) het maagdarmsstelsel in. Zodoende ben ik altijd geïnteresseerd in nieuwe technologieën die patiëntvriendelijker zijn. Ik was dan ook zeer verheugd toen ik de videocapsule ontdekte.”

De videocapsule
Dokter Spaander laat de videocapsule zien en vertelt enthousiast verder: “Het is een capsule met aan beide kanten een cameraatje. Deze capsule slik je in met een glas water en het maakt vervolgens foto's van het gehele maagdarmsstelsel. Briljant toch?” glundert Manon Spaander. “De materialen waarvan de capsule is gemaakt komen uit de Israëlische en Amerikaanse wapenindustrie. De techniek van de capsule is namelijk ooit ontwikkeld voor spionagewerk. Totdat ingenieurs er allerlei mogelijkheden in zagen voor de medische wetenschap.”

Gezonde ERGO-deelnemers
Arts-onderzoeker Fanny Vuik vertelt: “Omdat er zo weinig bekend is over aanwezigheid van maag- en darmziekten

MDL-arts Manon Spaander

bij gezonde mensen, willen we daar nu onderzoek naar doen. Zo kwamen we terecht bij ERGO. Voor mijn promotieonderzoek ga ik 1000 gezonde ERGO-deelnemers tussen de 50 en 75 jaar oud benaderen met de vraag of ze hieraan mee willen werken. De 1000 deelnemers worden willekeurig uitgekozen.

lees verder ▼

Is het darmonderzoek belastend voor de ERGO-deelnemers?

“Wat belastend is, is de voorbereiding om de darmen goed schoon te krijgen, de rest van het onderzoek gebeurt thuis en is zeker niet belastend” reageert Fanny. “Indien men meedoet is het volgende van belang:

- De avond en de ochtend voor het innemen van de capsule laxeremiddelen slikken (die ERGO meegeeft), zodat de darmen schoon worden gespoeld;
- Vanaf de middag de dag vóór het onderzoek geen vast voedsel meer eten;
- De volgende ochtend op een nuchtere maag de capsule inslikken met een glas water;
- Gedurende de dag een band om je middel dragen (kan onder de kleding) waar een kleine recorder aan vastzit. En in de loop van dag mag u weer eten.

Arts-onderzoeker Fanny Vuik

Fanny: “Natuurlijk informeren we de ERGO-deelnemer direct als we iets zorgelijks constateren, maar we achten de kans niet groot, omdat we dit onderzoek juist doen onder mensen die geen maag- of darmziekte hebben.”

Wat verwachten jullie te ontdekken?

“We verwachten met name inzicht te krijgen in het aanwezig zijn en ontwikkelen van maag- en darmziekten, omdat we naast de resultaten van de videocapsule ook andere onderzoeksdata van ERGO kunnen inzien. Denk hierbij aan bloedonderzoek, voedselvragenlijsten, medicijngebruik, mate van sport en bewegen, enz. Dat is wat het ERGO-onderzoek zo waardevol maakt. En daarnaast hoop ik dat de videocapsule in de toekomst bepaalde endoscopieën zal vervangen. Dan hoeven patiënten niet meer naar het ziekenhuis te komen voor een belastend onderzoek, maar komt de videocapsule naar de patiënt thuis. Dat is het nieuwe denken waar ik me hard voor maak”, aldus Manon Spaander.

Wat gebeurt er met de camerabeelden?

De duizenden foto's die per videocapsule worden gemaakt, ontvangt Fanny op haar computer. Beide dames hebben inmiddels diverse trainingen gevolgd bij ervaringsdeskundigen in Italië en Engeland, om de foto's te kunnen interpreteren en verwerken.

Huisarts Tan: “Het is en blijft een wetenschappelijk onderzoek”

Hij twijfelde tijdens zijn geneeskundestudie over zijn specialisatie: interne geneeskunde of huisarts-geneeskunde. Wat de doorslag gaf om huisarts te worden was zijn passie voor het praktische vak en om meer op emotioneel en mensgericht niveau te werken. Dokter Tan (33) nam in mei 2015 de praktijk over van dokter Hopmans, in het Gezondheidscentrum Ommoord.

“Een van de andere voordelen van het huisartsenvak, in vergelijking met werken in het ziekenhuis, is dat het iets minder belastend is voor je privéleven. Dat vind ik erg veel waard.” De 33-jarige huisarts woont met zijn jonge gezin, kindjes van 2 en 4 jaar oud, in Nieuw Terbregge.

Praktische problemen oplossen

“Ik voel me zeer verantwoordelijk, want je bent als huisarts toch aanspreekpunt voor, in mijn geval, zo'n 1400 mensen. Soms is het lastig om dat niet mee naar huis te nemen. Medisch inhoudelijk kan ik snel schakelen en denk ik meestal te weten wat mijn patiënten nodig hebben, maar als huisarts moet je ook heel veel praktische problemen oplossen. Bijvoorbeeld de familie die ver weg woont van een alleenstaande oudere vrouw benaderen om mee te gaan naar het ziekenhuis. In Ommoord wonen relatief veel alleenstaande 90-plussers nog op zichzelf. Dan houd je als huisarts met veel meer factoren en regelingen rekening dan alleen het medische.”

Grootschalig en consciëntieus

“Voordat ik hier werkte was ik al bekend met het ERGO-onderzoek, oftewel 'The Rotterdam Study' zoals het internationaal bekend staat in de medische wereld. Een vriend van mij promoveerde op ERGO-data en toen ik hier een jaar in opleiding was besefte ik pas hoe opzienbarend het ERGO-onderzoek is. Doordat het zo grootschalig en consciëntieus is, en dat al 26 jaar lang!”

Geen bericht is goed bericht

“Ik merk in mijn praktijk dat het voor sommige patiënten onduidelijk is dat ik niet alle uitslagen krijg van de onderzoeken die ze bij ERGO doen. ERGO informeert mij alleen als er iets afwijkends is geconstateerd tijdens het onderzoek. Geen bericht (naar mij), is dus goed bericht. Het is en blijft een wetenschappelijk onderzoek. Dat leg ik ook altijd uit aan de patiënten die mij raadplegen: ‘Dokter, wat vindt u, zal ik wel of niet meedoen aan ERGO?’ Ik antwoord dan dat mensen misschien niet direct zelf voordeel onder vinden van het ERGO-onderzoek, maar dat het een mooie kans en een voorrecht is om bij te kunnen dragen aan zo'n groot project dat een enorme bijdrage levert aan de wetenschap, waar toekomstige generaties veel baat bij zullen hebben.”

Hoe vaak komt binnen ERGO leverfibrose voor?

Lisanne Plompen promoveerde in februari 2016 op haar onderzoek naar leverfibrose (verbindweefsel van de lever). Leverfibrose treedt op als gevolg van chronische schade aan de lever en kan leiden tot het minder goed functioneren van de lever.

Lisanne: “Ik onderzocht hoe vaak leverfibrose voorkomt en wat de risicofactoren voor het krijgen hiervan zijn. Dit heb ik onderzocht bij de ERGO-deelnemers die het centrum hebben bezocht tussen 2009 en 2013 en bij wie een fibroscan-meting is gedaan. Het meest opzienbarende resultaat van mijn onderzoek is dat leverfibrose voorkomt bij 5,6% van de ERGO-deelnemers. Tot nu toe was nog nooit onderzocht hoe vaak leverfibrose voorkomt en dit getal bleek hoger dan verwacht, zeker als je bedenkt dat het gaat om een afspiegeling van de algemene bevolking.

Bovendien bleken leververvetting en suikerziekte (diabetes mellitus) de kans op leverfibrose sterk te verhogen. Aangezien de verwachting is dat het aantal mensen met leververvetting en suikerziekte in de toekomst alleen maar toe zal nemen door het toenemend aantal mensen dat overgewicht heeft, zal ook het aantal personen met leverfibrose in de komende jaren stijgen.”

Zo grootouders, zo ouders, zo zoon

De heer Zeedijk (41) doet vandaag voor het eerst mee met het ERGO-onderzoek. Als financieel controller werkt hij fulltime, dus hij kiest ervoor om alle onderzoeken op één dag te doen. “Het oogonderzoek vind ik het meest indrukwekkend, ondanks dat ik hele goede ogen heb; het is zo uitgebreid en inventief.”

langer dit kan worden gemeten en gevolgd, hoe beter.

Mijn ouders zijn altijd lovend geweest over ERGO, maar wat het echt inhiel wist ik tot vandaag niet. Twee maanden geleden werd ik thuis geïnterviewd en vanochtend was ik hier rond 8:30 uur. De ochtend begon met bloedafname, geheugentesten, oogonderzoeken, een echo van mijn hart, halsvaten en buikorganen. Tussendoor ben ik anderhalf uur naar huis gegaan en vanmiddag zijn nog wat testjes gedaan, zoals de gehoortest, de blaasest voor de longen en het huidonderzoek (dermatologie).

“Ik behoor tot de derde generatie ERGO-deelnemers” vertelt Rob Zeedijk trots. “Mijn grootouders woonden in Ommoord, evenals mijn ouders, mijn vrouw en ik. Opa overleed in 1993, maar mijn oma heb ik nog heel lang meegemaakt, want zij overleed pas twee jaar geleden. Dankzij ERGO kwam mijn oma erachter dat ze suikerziekte had.

Die afwisseling vind ik leuk, het wordt ook zo goed uitgelegd allemaal. Ik kom nog een keer terug naar het ERGO-centrum voor de MRI-scanner. Ik vind het ERGO-onderzoek en heb het direct mijn ouders verteld. Erg goed dat de leeftijds-grens naar beneden is gegaan. Ik kan het al mijn leeftijdgenoten in Ommoord aanraden. We weten namelijk niet wanneer bepaalde ziekten ontstaan. Hoe

Nog meer informatie vergaren over de botten en spieren

Op het ERGO-centrum is een nieuw apparaat geïntroduceerd, namelijk de pQCT-scanner. Onderzoekersmedewerster Hannie van den Boogert heeft in de röntgenkamer wat ruimte gecreëerd en de pQCT-scan naar binnengereden.

“Feitelijk is het een bone scanner”, begint dr. Fernando Rivadeneira te vertellen. Hij is universitair hoofddocent aan het Erasmus MC op het gebied van spieren en botten. “De pQCT-scanner maakt plaatjes van het onderbeen, zodat we de structuur van het bot kunnen onderzoeken, de cellen in de botten kunnen zien en het spierweefsel kunnen meten. Dankzij deze extra nieuwe informatie in het ERGO-onderzoek kunnen we gedetailleerde analyses maken van het bot en nog beter de voorlopers van osteoporose signaleren.”

Hannie van den Boogert vervolgt: “Gelukkig is de pQCT-scan niet belastend of tijdrovend. U legt uw rechteronderbeen even in de scanner, terwijl u gemakkelijk

in de stoel zit. De stralingsdosis is heel laag en in een heel beperkt gebied. Het is zo geïmpeet en u zit gewoon ontspannen met mij te kletsen, terwijl uw been in de scanner rust.”

Het totale botonderzoek binnen ERGO bestaat vanaf nu dus uit de volgende onderdelen:

- Spierkrachtmeting van handen met de dynamometer en van de benen met de mechanograaf (meet de spierkracht waarmee je opstaat);
- pQCT-scan van het onderbeen;
- DEXA-scan voor een meting van de botdichtheid van de lendenwervels en beide heupen en een total body-scan om de lichaamssamenstelling te bepalen.

Dr. Rivadeneira: “Ik ben zo blij dat ik dankzij een Vidi-beurs van NWO de pQCT-scan kon aanschaffen. Dit verrijkt het botonderzoek binnen ERGO aanzienlijk.”

NWO: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, financiert toponderzoekers, geeft sturing aan de Nederlandse wetenschap via programma's en beheert (inter)nationale kennisinfrastructuur.

Welke genen zijn van invloed op het krijgen van glaucoom?

Henriët Springelkamp promoveerde in januari 2016 op haar onderzoek naar glaucoom, een ziekte van de oogzenuwvezels. Glaucoom leidt meestal tot uitval van het gezichtsveld (het omgevingszien). Genetische varianten zorgen ervoor dat iemand een hogere kans heeft op het krijgen van glaucoom. Deze genetische varianten heeft Henriët grondig geanalyseerd.

Henriët: “Voor het onderzoek heb ik grote gegevens van de ERGO-deelnemers gebruikt. Daarnaast hebben we het Internationale Glaucoom Genetica Consortium opgezet: dit internationale consortium bestaat uit studies uit Australië, China, Duitsland, Engeland, Nederland, Singapore en de Verenigde Staten. De populatie-onderzoeken in

dit consortium bevatten in totaal gegevens van ongeveer 35.000 mensen. Van al deze mensen hadden we het DNA en de oogheelkundige gegevens, zoals oogdruk en oogzenuwkenmerken.

Na het analyseren van ongeveer 8 miljoen genetische varianten, ontdekten we dat mensen met een genetische variatie in het ARHGEF-12 gen een hogere oogdruk hebben. Nieuwe medicijnen, die op mechanismen van dit gen aangrijpen, kunnen ervoor zorgen dat de oogdruk verlaagt. Helaas zijn deze nieuwe medicijnen nu nog niet op de markt, maar hopelijk dat dat wel gaat gebeuren waardoor er minder mensen door glaucoom ernstige problemen met het gezichtsvermogen zullen krijgen.”

“Zelfs het bloed prikken vond ik niet vervelend”

Mevrouw Van Leeuwen (46) woont al sinds 1997 in Ommoord. Met haar man runt ze een bedrijf in levensmiddelen (kaas, noten, eieren). De weinige vrije tijd die ze heeft, brengt ze door langs het voetbalveld van haar zoons van 9 en 15 jaar. Al met al heeft zij een druk leven. Toch besloot ze om deel te nemen aan het ERGO-onderzoek.

“Voor de zomer ontving ik de uitnodiging van ERGO, maar het was veel leeswerk en met mijn Kaap-Verdiaanse achtergrond is Nederlands lezen nog best intensief. Ik had het even weggelegd en wilde het met mijn man bespreken. Totdat ik werd gebeld door een dame van het ERGO-centrum. Ik kon al mijn vragen aan haar stellen en zij legde het zo duidelijk uit. Ik dacht: dat is een goed initiatief, laat ik mijn steentje bijdragen aan de wetenschap. Niet voor mijzelf, maar voor de toekomst van onze kinderen.”

Wat is de invloed van dagelijkse stress?

“Ik begrijp heel goed dat ERGO meer veertigers wil laten deelnemen. Dan kunnen ze zien wat de invloed is van mijn leefstijl nu op het wel of niet gezond ouder worden. Hoe werkt dat door op latere leeftijd? Ik heb geen idee, ik sta er nooit bij stil. Ook het ontstaan van sommige ziekten begint natuurlijk al veel eerder dan wanneer je 65-plus bent. Ik ben ook nieuwsgierig naar de invloed van voeding en dagelijkse stress. Met een eigen bedrijf hebben wij best veel stress, en we werken veel. Ik let wel goed op voeding en probeer vooral gevarieerd te eten. Ik ontbijt de ene dag met speltbrood, de andere dag yoghurt met cruesli, dan volkorenbrood... Snoep of een frikadel is echt een traktatie, voor speciale momenten.”

Leuke en interessante onderzoeken

Nadat mevrouw Van Leeuwen 'ja' had gezegd tegen ERGO, kon ze direct na de zomervakantie alle onderzoeken op één dag doen. Hoe heeft u dat ervaren? “Ik vond de vragenlijsten wel heel veel, daar heeft mijn man mee geholpen, ook vanwege het Nederlands lezen. Verder vond ik alle onderzoeken en testjes leuk, interessant. Op het ERGO-centrum heerst een fijne sfeer, alles wordt goed uitgelegd, de onderzoeken zijn niet vervelend. Ik vond het heel goed te doen. Zelfs het bloed prikken vond ik niet vervelend. Die dame prikte erg goed en gebruikt een fijn dun naaldje.”

Een unieke kans

“Wat me het meest in bijgebleven is dat het oogonderzoek heel uitgebreid is, het wordt van alle kanten belicht. Het meest interessant vond ik de geheugentesten; zulke leuke oefeningen met kleuren en dieren. Dat ga ik thuis ook doen met de jongens. Ik vind echt dat deelnemen aan het ERGO-onderzoek een unieke kans is. Iedereen in Ommoord zou mee moeten doen!”